

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Doyisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vin. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krone, za četrt leta 2 kroni, katere naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Delavni parlament.

Lani, ko so bile razpisane volitve za državni zbor, so se oglašali od vseh strani pesimisti, ki niso mogli uvideti prave potrebe novih volitev, zakaj državni zbor, sestavljen na podlagi starega volilnega reda, da se potem novih volitev ne more spremeniti ne v bistvu in torej tudi ne v duhu in da bo prav takó neraben in nesposoben za resno delo, kakor je bil vsa poslednja štiri leta. Tudi se po prvih sejah nove zbornice je bilo zelo malo upanja, da pride ta pisana skupina najrazličnejših sovražnih strank kedaj do pametnega delovanja; škandal je sledil škandalu; kup interpelacij in nujnih predlogov je dorasel do takó velikanske višine, da se je zdelo, da je za nepregleden čas zagradil pot do dnevnega reda in potemtakem do „državnih potreb“ in gospodarskih predlog. Če bi bil ta kup še naprej rasel, če bi se še naprej nadaljevala ta „tiha“, od nikogar napovedana obstrukcija, ne bi bilo ostalo vladi drugega, kot da pošlje parlament domov ter da vzame iz skrinje svoje absolutistično žezlo v podobi § 14. A pomisliti je treba, da bi ta absolutizem ne bil več „provizoričen“! Nemci, ti danes tako delavni, pridni in trezni Nemci, so čakali nanj z nestrpnostjo, zakaj povečal in utrdil bi njihovo nadvlado za nedogledno prihodnost. Njih govoričenje o ljubezni do ustave in parlamenta je bilo dobro premišljeno fraziranje; zakrivali so z njim svoje skrivne želje, a pred vsem jim je služilo v to, da so kazali svetu svoje češke neprijatelje kot sovražnike ustavnega življenja. V resnici pa nihče ni tako ljubil češke obstrukcije, kakor Nemci, ker nihče ni bil tako navezan nanjo. Tresli so se, da bi se mladočeški politiki hipoma ne premislili ter odprli pot parlamentarnemu delovanju. Če bi parlament delal, resno in resnično delal, potem bi bilo nemško nadvlado pri

kraju, kajti tolike moči ne bodo dosegli Nemci v državnem zboru nikoli več, kot so jo imeli za časa liberalne nemške levice. Parlament je danes edina ovira nemški hegemoniji in ob enem edino mesto, kjer imajo slovanski narodi nekaj moči in besede. Če izgine še ta slabi parlament, ki ga imamo, in nastopi maskiran ali nemaskiran absolutizem, potem smo posebno mi Slovenci zopet tam, kjer smo bili pred tridesetimi leti.

Česar so se Nemci bali in česar smo si mi tako vroče želeli, se je zgodilo. Čehi so opustili obstrukcijo in zbornica razpravlja mirno in trezno, kakor v najlepših časih avstrijskega parlamentarizma o važnih gospodarskih predlogih. Ni naša naloga ugibati, kaj je napotilo Čeha, da so premenili svojo taktiko. Nemci govoré s strahom in srdom o nekakih koncesijah, ki jih je bila vlada menda obljubila Mladočehom. Mi seveda nimamo prav nič proti temu; vlada je Čehom mnogo dolžna, ne more jim dati nikoli toliko „koncesij“, ki bi mogle vsaj deloma odtehtati razžaljenje, storjeno češkemu narodu z razveljavljanjem jezikovnih naredeb. Ali ko bi tudi ne dobili Čehi nobenih koncesij, bi bilo njih postopanje v zadnjem času povsem razumljivo ter bi pričalo samó o njih zrelem političnem razumu. S tem, da so opustili obstrukcijo, so si pridobili v parlamentu takó močno pozicijo, kakor so jo imeli komaj za časa Badenija. Dokler so obstruirali, so stali osamljeni. Njihovi najboljši prijatelji so se čedalje bolj oddaljevali od njih in sčasoma bi nastopilo med nekdanj zaveznicami strankami popolnoma napeto razmerje, ki bi bilo slovanskim narodom v državi na neizmerno škodo. Slovencem in Hrvatoma je branil čut slovanske solidarnosti, nastopiti naravnost proti Čehom; ali prav tako močen kot ta čut je bil ozir na gospodarski in politični blagor južnih pokrajin, ki je energično zahteval delavnega parlamenta. Jugoslovanski poslanci so bili

s tem postavljeni v skrajno neprijetno odločbo. Še bolj kočljiv pa je bil položaj Poljakov, ki že od nekdaj niso bili posebno zanesljivi zavezniki in imajo v svoji sredi elemente, ki težijo odkrito za zvezo z nemško levico. Nevarnost, da ti elementi v poljskem klubu prevladajo, se je pokazala jasno za časa — pozneje mirno v Gospodu zaspale — „Arbeitsmajorität“ e. Mislilo se je tudi zdaj že na tako „delavno večino“, ki naj bi Čeha popolnoma osamila. Če bi se Jugoslovani ne hoteli v tem slučaju očitno pregrešiti proti slovanski solidarnosti, bi bili ostali med dvema stoloma in njihov ugled bi bil ednak ničli. Čehi bi se seveda ne pustili majorizirati in prišlo bi zopet do poloma in do — absolutizma, to se pravi, do zaželjenega cilja Nemcev.

Da se to ni zgodilo, je zahvaliti veliki politični razsodnosti Mladočehov. S tem korakom so hipoma premostili prepad, ki se je vedno bolj širil med strankami na desnici; posebno uslugo pa so izkazali s tem gospodarsko in politično trpečemu slovanskemu narodu in hrvatsko-slovenski poslanci bodo dobili priložnost, da jim dokažejo svojo hvaležnost.

Kmet mora več brati!

O našem kmečkem ljudstvu gre glas, da je ukaželjno. To je pa le deloma resnično in tej zadevi posvečuje se mnogo časnikarskih člankov, ki so v vsakem oziru uvaževanja vredni, a so se premalo uvaževali. Slovenski kmet ne razume svojega časa, to se pravi z drugimi besedami, okoli njega se lahko godi, kar se hoče, in če ni kaka mična povestica, če se ne piše o kakem umoru ali o kakšni nenavadni novici, tedaj ne sliši in ne vidi nič, ampak živi mirno po svoji stari navadi.

Ta okolnost je našemu kmetu podedovana napaka, valed katere trpi in kateri se ima zahvaliti za nazadovanje v primeri s prejšnjimi časi.

LISTEK.

Za domovino!

Pripovedka iz nedavne preteklosti Transvaala.
(Od Jakoba Svarta.)
(Konec.)

Gospa Ahtermanova je imela prav, ko je Dommersovemu begu pripisovala to počasno Anično ozdravljenje, nikakor pa ni prav pogodila duševnega stanja svoje prijateljice. Anica ni verjela krivdi svojega ljubčka ter se ni udala dvomu, ki jo je hotel premagati. Izmed vsega pa jo je najbolj bolelo to, da ni imela o njem nikakih poročil. Vedela je, da je odšel v Evropo, toda čemu ne dá od sebe kakega znamenja življenja? Kako se mu godi? Kje se skriva? Mogoče, da je bolan, ali je celo umrl?

Anica si ni domislila, da Dommers ni mogel pisati, ne hoteč izdati svojo tajnost nekakim nezgodam. Ako bi izdal, kje je bival, zamoglo bi tako ali drugače priti v javnost, da pooblaščenec transvaalske vlade in v Evropi delujoč doktor Kembden je eden in isti človek, katerega je transvaalska vlada proganjala s poveljem, da ga naj zapró. Henrik je zelo trpel, da mu ni bilo

mogoče poslati Anici vsaj pozdrava; toda moral je izvršiti naročeno mu nalogo.

Anica je odtrgala oči od knjige ter pogledala v daljavo, na razprostirajočo se lukó pred njo, zalivano od solca.

„Velik parnik se bliža!“ je dejala, poka-zavši na ladjo, ki je prijadrala v lukó.

Gospa Ahtermanova je prinesla daljevid ter pogledala dolí.

„To je nemški parnik,“ je dejala: brez dvoma „Bundesrath“, o katerega prihodu so sinoči brzojavili iz Lorenc-Marqueza. Pojdem v mesto poizvedet za pošto. Mogoče, da bo nekaj záte.

Čez trenutek je zapustila hišico ter odšla k postaji električnega tramvaja, kateri vsake pol ure odhaja v spodnje mesto. Anica pa je vzela daljevid ter dolgo ogledovala nemški parnik, ki se je zasedral zunaj luke. Mlada deva, kakor bi bila slutila, kdo je stal na krovu ter zamišljeno zrl na Durban in na razprostirajočo se nalik amfiteatru za njim Berejo.

Bil je to Henrik Dommers, toda v tem gladko obritem človeku s suhim, bledim licem bi ga težko kdo spoznal. Po sedemmesečni ne-navzočnosti je znova stopil na južno afrikansko zemljo.

Najpoprej je odšel na pošto. V poslopju, pa tudi na pošti je kar mrgolelo ljudi kakor zmira-j po prihodu poštnega parnika iz Evrope, ki so čakali pošte. Dommers je hotel izvedeti, če mar niso ondi pisma iz Pretorije. Potrpežljivo je čakal celo uro, predno je mogel prodreti k okencu, skozi katero se je občinstvu razdajala pošta. Tu je zagledal poleg sebe gospo, ki ga je pozorno gledala. Bila je to njegova sestrčna, gospa Ahtermanova.

„Ali si to ti, Henrik?“ ga vpraša potihoma, ko se njima srečajo oči.

„Jaz sem, toda kličejo me Kembden. Rav-nokar sem dospel z nemškim parnikom. A kaj ti tu delaš?“

Ni mogla še odgovoriti, kajti stala je pred oknom in uradnik je klical.

„Pisma gospe Ahtermanove in Anice Tí-lejeve!“

Dommers se je zgani, ko je zaslišal poslednje ime. Gospa Ahtermanova je dobila svoja pisma ter odšla na stran, čakajoč Dommersa, kateremu so dali zavoj na ime Kembdena. . . .

Električni tramvaj dospe poprej nego v edni uri iz Durban v Berejo. Že se je mračilo,

Svoj čas razumeti se pravi, z njim naprej korakati in se za časa oborožiti, ako se strknejo njegove dosedanje navade z napredovanjem časa. Ni treba na tem mestu obširno razpravljati o vseh prevratih, ki so pritisnili našemu času na vseh poljih svoj pečat. Vzemimo samo en primer, katerega pozna gotovo vsak poljedelec. Železnica, parobrodi, brzotvaji in telefoni vplivajo v zadnjih desetletjih strahovito na razvoj kmetijstva, ker spajajo s prejšnjim neznano hitrostjo posamezne dele sveta in omogočujejo tekmovalnost, o katerem poljedelec par desetletij poprej niti sanjal ni. Vsaka nova iznajdba, nova izboljšava na tem polju ima velike posledice; te posledice pa pojmi občinstvo bolje nego preprosti kmet ter se ravna po njih, ne da bi vedelo, če mu hasnijo, ne da bi se brigalo zato, soli tudi kmetu koristne ali ne. Takšno je znamenje našega časa, ki gleda vedno na to, da se oboroži vedno z najnovejšim in najboljšim orožjem.

Ako se hoče tedaj kmet obvarovati škode, mora se začasa zoper njo zavarovati. Kajti konkurenčni boj, ki vlada v gospodarskem življenju, ne le ne preti, temveč se je že vnel ter divja neprestano naprej.

Kako pa se naj kmet zavaruje, ne da bi okoli sebe pogledal? Kako pa naj opazuje kmet tek časa neprenehoma brez trajnega voditelja, in neprenehoma mora opozovati, ker traja boj neprenehoma? Voditelja mu je neobhodno potreba in tak voditelj je časopis. Kdor zasleduje pazno časopis, popolnjuje z njim svoje znanje v tem ali onem pogledu in kdor porablja to, kar je čital, v praktičnem življenju, ta spoznava svoj čas, da on ga že razume in se je povzpел primerno svojim razmeram na višek časa.

Kmet čita premalo. To je izmed največjih če ne največja njegova napaka, katera se bridko na njem — maščuje. Iznebi se je torej in beri časopise. Četudi ne pišejo vsikdar, česar ne vemo ali česar ne maramo vedeti, vendar priobčujemo toliko stvari, katere nam je treba vedeti ali katere utegnemo ob priliki v našo korist porabiti in za katere bi sicer težko zvedeli.

Časopisi nam sicer ne dajejo suhega denarja, vendar nam pa kujejo orožje, ki je bodisi v zvezi z denarjem, bodisi brez denarja za kmeta v boju za vsakdanji kruh potreben, namreč duševno orožje.

Vpraša se samo, katere časopise naj čita kmet? V slovenskem jeziku jih izhaja mnogo, imamo politične in gospodarske liste, celo posamezni stanovi razpolagajo z lastnimi glasili. Dnevnik bavi se večinoma s politikom, ki mora tudi kmeta zanimati, ker sega čisto globoko v njegovo življenje. Toda dnevnikov ne more vsak kmet imeti. Zato si naroča tednike, ki ga obveščajo o najvažnejših političnih dogodkih ter se bavijo zajedno tudi z gospodarskimi zadevami. Izkušnja pa uči, — kar smo sicer že v začetku omenili, — da naš kmet ne čita gospodarskih člankov, najsi se pečajo s še tako perečim vpra-

šanjem. Kaj naj čitamo o posebnih gospodarskih časopisih, kateri tudi izhajajo na slovenskem za slovenskega kmeta, ki imajo edini namen, kmeta poučevati in izobraževati v njegovem gospodarstvu, katerih pa — amalo trdim, ne poznata niti ne bereta dve tretjini slovenskih kmetov. Pregovor pravi: „Srajca je bliže nego suknja.“ Dober strokovni list je za kmeta pravi zaklad, ko bi le hotel to uvideti in se po tem ravnati. Izgovarjati se s primeroma znatno ceno listom je ničevno. Denar, katerega izda kmet za časopis (knjigo) ni zavrnjen, temveč mu prinese obresti. Denar pa, katerega potrosi navadno v desetkrat večji visokosti za pijančevanje, je izgubljen.

Kmet se mora izobraževati posebno v svoji stroki, ako hoče biti kos časovnim razmeram. Tisti kmet, ki ne bere in ne popolnjuje svojega znanja, je že napravil križ nad seboj in prej ko se nadeja, svedočil bo naslednik z besedo in dejanjem, da njegov prednik ni umel svojega časa, ker ni bral in da je ravno vsled tega legel v gospodarski grob.

Celjske in štajarske novice.

(Društvo slov. odvetniških in notarskih uradnikov) je razposlalo vabila na koncert, kateri se vrši prihodnjo nedeljo v „Nar. domu“ v Celju na korist podpornega zaklada tega društva. Društvo ima namen, podpirati stare, onemogle in bolehe odvetniške in notarske uradnike in njih vdove in sirote. Če se pomisli, da se zavarovanje zasebnih uradnikov za starost in onemoglost dosedaj še ni uzakonilo, in da je zasebni uradnik navezan edino na samopomoč in na podpore dobrotnikov, se mora priznati, da je namen društva hvalevreden. V pretečenem letu je izdalo društvo okoli 270 K za podpore, da si zopet opomore, sklenilo je, da priredi dobrodelni koncert. Želimo, da ta misel najde odmev v mnogobrojnem obisku istega. Raznovrstni spored nam pa tudi obeta izreden užitek. Zopet bomo imeli priliko občudovati izvrsten in močan glas baritonista gosp. dr. Bela Stuhca, marsikomu pa je tudi v spominu, kako je gosp. B. Serajnik pred par leti o priliki zborovanja učiteljskega društva v „Narodnem domu“ v Celju s svojim spretnim igranjem na gosli občinstvo očaral. Pomlajeni pevski zbor nastopi prvičkrat v tem letu, a tudi Slovanom priljubljene tamburice že dolgo nismo imeli prilike slišati. Na novo oživljena mnogobrojna zbor, pevski in tamburaški pod spretnim vodstvom gosp. Fr. Koruna nam obetata prijetnih trenutkov. Pričakovati smemo torej, da bode udeležba splošna ne samo iz Celja, temveč tudi okolice.

(Ljudsko štetje v Celju.) Naš sum, da celjski mestni urad zato tako dolgo ne razglasi podatkov o štetju prebivalstva celjskega mesta, ker izid ni dosti nemšk za gospode v celjski mestni hiši, pokazal se je z resnico podprt. Res kličejo ljudi na mestni urad in jih izprašujejo, če ta ali oni, ki ima po številih polah slovenski

občevalni jezik, „ne zna nič nemški.“ Torej, kdor je kubičnik nemško zna, tistega hočejo pripisati k „nemškoobčujočim.“ Skrbeli bomo, da se zberemo znanjci o vseh, glede katerih zahteva mestni urad „pojasnila“ za štetje ljudstva in porabilo se bode celo gradivo.

(Dekliška meščanska šola in gimnazija v Celju.) Zadnjič so častitljivi mestni očetje ustanavljali štirinajst ljudsko in meščansko dekliško šolo ter zidali za isto dostojno poslopje — na papirju. Pri tej priliki se je spomnil Rakušev Julček, da se gimnazija nima boljših prostorov, kakor kaka velikomestna beznica, zato naj bi se pozornost „napeljala“ tudi na to zadevo. Julček misli, da je pozornost države na kulturne zavode med Slovenci tako lahko napeljati, kakor strelo po strelvodu.

(Nemec mora biti,) pa vse doseže. To je znano tudi „vljudnemu“ dr. Golitschu v Celju. Deželni odbor štajarski je ustanovil na tukajšni bolnišnici — pravijo, da le temu protežiranu na ljubo — mesto tretjega zdravnika, ki se bo imenoval „ordinarij“. Seveda je dobil to službo v naprej dr. Golitsch.

(Kam gredo naši davčni krajcarji?) Bund moravskih Nemcev je dobil v svoje agitacijske namene iz blagajne celjske mestne občine 25 K, dasi je sam Julček Rakušev nasvetoval, naj se pošljejo mesto denarne podpore „moravskim bratom“ samo simpatije s pristavkom, da denar Celjani sami potrebujejo. — Dr. Žurbi je priporočal denarno podporo.

(Promocija.) Na graškem vseučilišču je bil promoviran dokt. prava včeraj dne 21. t. m. gosp. Vladimir Levec, redni član inštituta za raziskavanje avstrijske zgodovine, sin ljubljanskega profesorja in nadzornika g. Fr. Levca.

(Na Teharjih) priredi ondoto „Kat. slov. pol. društvo“ v ponedeljek dne 25. t. m. ob 3. uri popoldne v šolskih prostorih zborovanje, pri kojem bode govoril potovalni učitelj g. Belé o trto- in sadjereji. K prav chilnem obisku vabi najvljudneje odbor.

(Slov. kat. delavsko društvo v Žalcu) je imelo svoj občni zbor pretečeno nedeljo, h kateremu je prišel kot odposlanec kršč. socialistov iz Ljubljane g. Fr. Gostinčar. Predsednikom je bil zopet izvoljen g. Jernej Meh.

(Sv. Peter v Savinjski dolini.) Ustanovni zbor kmetijskega in bralnega društva „Sloga“ pri Sv. Petru ob Savinji dne 10. marca t. l. se je nepričakovano vrlo obnesel. Niso se razpošiljala posebna vabila, razglasilo se je zborovanje samo v časnikih in se doma pri cerkvi naznailo, pa se je vendar zbralo toliko občinstva, da so bili prostori Miheljake gostilne dokraj premali. Po pozdravu ustanovnega predsednika g. Vinko Ušen, je g. Ivan Kač iz Žalca v poljudnem in jedernatem govoru razložil pomen in korist bralnih in kmetijskih društev. Da se občinstvo res zanima za novo društvo, se je uvidelo že pri tem, da se je takoj vpisalo 43 rednih članov vrlih mož in fantov. In da bode društvo

ko je gospa Ahtermanova stopila iz voza na postaji v Bereji ter hitela domu. V vrtu je na pletenem stolu sedela Anica.

„Ne huduj se, draga Anica,“ je začela, „da sem se zamudila tako dolgo. Saj veš, kakšna klepetulja sem, zlasti takrat, ako se kakor danes srečam z znanci iz Evrope.“

„Kako, videla si znance?“

„Da, razumi se; vsaj ednega, Bojim se, da sedaj ne ostaneve več dolgo skupaj.“

„Kako to?“ vpraša začudena Anica in njeno blede lice zarudi. „Ne razumim te.“

„Nu, saj si domišliš. Prinesla sem kaj dobre novice in imam ti mnogo povedati. Toda ali si danes dovolj zdrava, da me moreš poslušati?“

„O saj sem že povsem zdrava. Prosim te, govori in ne muči me!“ zakliče ganjeno Anica. „Veš li kaj o njem?“

„Da, srečala sem človeka, ki je sedaj prišel iz Evrope ter izvedela od njega mnogo o bratranca Henriku.“

Vroči val krvi zalije Anici lice.

„Dobre novice,“ je nadaljevala gospa Ahtermanova, „jutri ga proglasim za nedolžnega.“

„Nikdar nisem verjela v njegovo krivdo!“ izvije se Anici iz prsa in solze veselja ji oblijejo lice.

„Henrik je od predsednika Krügerja poklican iz Evrope in kmalu bode tukaj. Pa še edna novica je, draga Anica: gotovo bomo imeli vojsko.“

„Vojsko?“ vpraša začudeno Anica.

„Da, vojno Transvaala z Anglijo. Ti zmoreš, ako hočeš, oditi v Evropo, jaz pa se moram z možem vrniti v Johannesburg.“

„In jaz s teboj, saj si ti moja najboljša moja edina prijateljica; jaz hočem biti pri tebi, ko nastanejo hudi časi.“

Gospa Ahtermanova poljubi mlado devo; na to pa urno dodá:

„Veš kaj, dobro bi bilo iti v sobo; hladno je.“

Anica ostane ter odide v hišo opirajoča se na gospojino ramo. Ta hoja je bila tako težavna, da je človeku, skrivajočemu se pri vrtnem plotu bilo to težavno gledati.

Ko Anica odide v hišo, odide tjakaj tudi on. Gospa Ahtermanova ga pozdravi pri durih ter ga odpelje v sobo, kjer je sedela Anica.

„Dober večer, Anica!“ reče tresoč se od ganutja moški glas in mlada deva s klicem

veselja poskoči ter pade svojemu zaročencu v naročje.

* * *

Bilo je prve dni meseca oktobra 1899 leta. Južna Afrika je pričakovala vojne; zdelo se ti je, da je ozračje samo prenasršeno elektrike, kakor pred nevihto. „Volkeraad“ se je sedel k tajni seji. Vrata v dvorano so bila zaprta in zastražena, da nihče iz nepoklicanih ni mogel vstopiti.

Predsednik Krüger je spregovoril:

„Pripravili smo se na dolgotrajno vojno. Dohodke iz dinamičnega monopola sem uporabil v Evropi za nakup topov, orožja in nabojev. Obdolžili so nas poneverjenja in jaz sem molčal, ker sem bil zares prisiljen jemati denar iz državne blagajnice, ne polagajoč računa o njega uporabljenju. Naše oboroževanje je moralo ostati tajno. Na moje zahtevanje je Henrik Dommers prevzel náse krivdo poneverjenja, dasiravno ni bil kriv; na moje zahtevo je zbežal a tem grdim madežem v Evropo, da sem zamogel takoj reči, da je on doprinesel poneverjenje. Pod njegovim nadzorom se je nakupilo poslednje orožje. Poslednja baterija polskih topov je srečno dospela v Pretorijo pred dvema tednoma čez

tudi res napredovalo nam je porok novi odbor, v katerega so se izvolili sledeči gg: Ušen Vinko, Uratnik Janez, Trglav Alojz, Škorjanc Matevž, Karnovšek Martin, Artnik Janez, Vrečar Rajko. Da se je pa zborovanje tako izborna obneslo so mnogo pripomogli tudi vrli gotoveljski fantje pevci s pevovodjem Tone Goršek om na čelu, ki so nas ves čas z ljubkimi, umetnimi in narodnimi pesmi razveseljevali. Tako smo torej z ustanovitvijo kmetijskega in bralnega društva „Sloga“ pričeli tudi pri nas društveno življenje. Dal Bog, da bi res tudi složno delovali, ker ustanovitev društva pri nas je res važnega pomena, katerega mu razven naših nasprotnikov nikdo ne odreka in prosimo, da nas tudi zunanji domoljubi vsestransko podpirajo, da bode novo društvo v korist in ponos naše širne domovine.

(Iz Rečice na Paki) se nam piše, da občinarji mrmrajo nad svojim županom g. M. Pirtovskekom, ker nima dovolj smisla za občinski blagor. Od šoštanjskega okrajnega zastopa je namreč v imenu občine izposloval plemenskega bika, toda zaprtega ima ves čas na svoji pristiavi nekje visoko v hribih, da mu — gnoj dela.

Uredništvo „Domovine“! Z ozirom na dopis v „Domovini“ št. 8. stran 38. „Iz Rečice“ zahtevam podpisani na podlagi § 19. tiskovnega zakona, da objavi „Domovina“ v prihodnji številki na ravno istem mestu sledeči popravek dobesedno brez vsake premembe: Nikakor ni res, da vodja Zorko ni izpolnil in predložil poizvedovalnih pol za odmero dohodninskega davka pri „Konsumu“, recte „Kmetijskem društvu v Rečici ob Savinji“; edino res je pa, da je imenovan vodja Zorko dotične pole na podlagi sklepnega računa točno izpolnil, in da je načelstvo kmetijskega društva te pole na svoje mesto pravočasno predložilo. Na podlagi te napovedbe je o. kr. Finančna oblast naložila kmetijskemu društvu primerni davek. Tudi ni res, da je „konsum“ v Rečici plačal radi nakupovanja masla okoli 800 K kazni; odino resnično je, da isti „konsum“, recte „Kmetijsko društvo v Rečici ob Savinji“ ni plačalo radi nakupovanja masla prav nobene kazni!

Trg Rečica ob Savinji, dne 15. sušca 1901.

Zorko Josip poslovodja

„Kmetijskega društva v Rečici ob Savinji, registrovane zadruga z omejeno zavezo.“

Opomba ured. Snovatelj tiskovnega zakona pač niso mogli vedeti, da se bodo k istemu zakonu tudi ljudje, kakor je zgornji konsumni „direktor“, zato niso postavili pogoja, da se resnica ne sme z neresnico popravljati. Mi seveda ostanemo pri prvotni trditvi, ker imamo tudi za isto nad vse verodostojno pričo v Celju.

(V Šoštanju) so kakor se nam poroča občinske volitve dne 28. t. m. Nemškutarji so ve like nade stavili na te volitve, češ, da bodo pod komandom naših Bismarckov in Moltkejev sijajno zmagali. — Razdelili so že medvedovo kožo, ko še medved ni bil ustreljen, namreč, določili so že nemškega župana, svetovalce itd.

Lorenzo-Marques. Topovi so bili skriti v votlih drevesnih deblih. In sedaj stavim vprašanje: Ali je treba zahtevati od Anglije, naj čez tri dni odpokliče svoje vojake od meje ter da nobenih drugih vojaških moči v Južno Afriko več ne pošilja?

Splošen odmev odobravanja je bil predsedniku odgovor. Vojna je bila sklenjena. Se to noč je bilo iz Pretorije na vse brzojavne postaje Transvaala razširjeno dogovorjeno geslo „Orloog“, najavljajoče splošno oboroževanje. Zvečer je bilo drugo tajno posvetovanje vlade in „folksraada“, katerega se je udeležil tudi Henrik Dommers, kojega so radostno pozdravili. Čez eden teden so vse transvaalske novine pisale o njegovem junaškem činu.

Še eden teden pozneje je misijonar-Ahterman poročal v Pretoriji Henrika Dommersa z Anico Tifejevo. Nevesta je cvetoče izgledala; poslednji tedni so kaj dobro vplivali na njo.

Kot ud vlade in kot človek, ki ne more gibati roke, Dommers ni mogel iti na vojno, marveč je moral ostati v Pretoriji.

(Posl. —kl—)

predno so sploh zmagali. Ker se je pa nemški razpoložil v ogled, pa jim je junaško nemško srce kar v hlače padlo. Videli so, da ne bo nič z nemško zmago v slovenskem Šoštanju, da bodo imenitno pogoreli. Ko jim je up na zmago splaval po Paki, začeli so pa sanjati o kompromisu, t. j. ker Slovencev ne morejo podreti, in zlesti sami na konja, naj bi njim Slovenci pomagali gor, ter vzeli do polovice Nemcev in nemškutarjev v odbor. Ta je res pametna! Tako bi naj oboji jezdili istega konja. Slovenci spredaj, Nemci pa zadaj, dokler ne bi Nemci Slovencev pri prvi priliki sunili s konja. Ne boš Hansa! — Na tak lim ne sede noben slovenski tič.

(† Josip Kaič.) Dne 18. t. m. preminul je po pordnevi bolezni v Šmarju davkar gospod Josip Kaič. S pokojnikom zgubi narod zopet ednega onih redkih državnih uradnikov, ki služijo v uradu cesarju, izven urada pa svojemu narodu. Povsod se je kazal pokojni Kaič neustrašnega rodoljuba, vsled česar je bil ne le v Šmarju, temveč daleč na okoli zelo priljubljen. Blag mu spomin!

(Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo) zboruje v nedeljo, dne 24. t. m. ob 10tih dopoldne pri Sv. Križu tik Slatine. Podaval bo tovariš g. Kurbus o čebeloreji. K obilnej udeležbi vabi odbor.

(Bralno društvo „Edinost“ v Središču) priredi v šolskih prostorih dne 24. marca 1901 igro „Požigalčeva hči.“ Igrokaz v petih dejanjih, češki spisal Jos. K. Tyl, poslovenil Josip Staré. Sedeži 80 vin., stojišča 30 vin. Čisti dobiček je namenjen v društvene svrhe in za siromašne šolarje, torej se preplačila hvaležno sprejemajo.

(Nesreča.) Na cesti iz Ribnice na Brezno zvrnil se je dne 12. t. m. voz z deskami na Jan. Ambroža ter ga ubil.

(Zaradi tatvine) je bil pri mariborskem porotnem sodišču dne 16. t. m. obsojen trgovec in krojač iz Cirkovc Matevž Baumann v šestletno ječo.

(Služba okrajnega pom. učitelja) za okraje: okolica Maribor, Slov. Bistrica in Št. Lenart je razpisana od 20. aprila t. l. Prošnje je poslati okraj šol. svetu v Št. Lenartu.

(Umrli je) v Mariboru dne 16. t. m. mlad frančiškan br. Marcelij Caf, doma od Sv. Martina pri Vurberku.

(Porotna obravnava zoper „Süddeister. Post“) oziroma bivšega odg. urednika g. Edv. Jonas se ni vršila, ker je Jonas — izdal dopisnika ter se zavezal še na nekatere druge pogoje.

(Opušteni rudokopi) V Nemški Bistrici so opustili rudokope. S tem je izgubilo delo in za služek 300 delavcev in delavk, ki so zaslužili mesečno do 30 000 kron.

(Iz Ljutomer) se nam piše: Pred kratkim časom imeli so nekateri naši Nemci javno posvetovanje o tem, kako bi bojkotirali slovenske trgovce in obrtnike. Najbolj je hujskal neki pisar, ki opravlja ob ednem službo funkcionarja državnega pravdnistva. Tako hujskanje je baje prepovedano. Ali naši Slovenci so to mirno prenašali in so sklenili to zadevo na ta način uravnati, da bodejo za vse obrti skrbeli za domačo konkurenco. Naselil se bode že s 1. aprilom t. l. v Ljutomeru slovenski klepar Franc Rižnar v posejilniško hišo pri Ščavnici. Opozarjamo vse okoličane, naj ga pridno podpirajo, posebno to velja cerkvenim predstojništvom, krajnim šolskim svetom itd. — Nadalje se bode v kratkem nastanil tukaj tudi naroden usnjarski mojster in dimnikar. Tudi ta dva bodeta imela mnogo za služka. Razmere so postale take, da bode dobro če kmalu prideta. Na ta način se bode marsikomu vroča kri zelo pohladila.

Govor poslanca dr. Ploja k rekrutnemu zakonu.

Z veseljem moramo konstatovati, da izpolnjuje naš poslanec, dvorni svetnik dr. Ploj vse nade, ki so jih stavili volilci v njega pred izvolitvijo. Ponosni so na tega svojega poslanca nje govi ožji volilci, štajarski rojaki ter sploh Slovenci, zakaj ni ga menda poslanca, ki bi se bil v dosedanem kratkem zasedanju tolikokrat oglasil v primernem času in s primerno besedo, kakor dr. Ploj.

Tudi pri dovoljanju rekrutov za tekoče leto dobil je besedo ter naslednje govoril:

Visoka zbornica!

Predloga, ki je danes v razpravi, je edna najvažnejših državnih potrebščin; ta razlog, ki v zvezi z nadaljnim dejstvom, da je letošnji rekrutni kontingent po številu enak onemu l. 1889 po vojnem zakonu postavljenemu kontingentu, in ki zagotavlja ne naklada prebivalstvu niti novega niti večjega bremena, je vzrok, da jaz in moji tovariši glasujemo za predlogo. Ker pa mi s tem izpolnimo patriotično dolžnost, se moramo na drugi strani dati na najodličnejši način zavzeti za one želje in zahteve, ki se med najširšimi sloji prebivalstva že tekom mnogih let z ozirom na olajšavo vojaških bremen vedno resnejše, vedno silnejše povdarjajo, in katerim vključ vpoštevanju, da se mora naša armada obdržati na potrebni višini, ne moremo odreči globoke notranje opravičenosti.

Gospoda moja! Menim, da ne pretiravam, ako trdim, da je evropski militarizem, vedno napredujoče oboroževanje — in vse to vključ mirnovni konferenci v Haagu, ki lahko v mnogem oziru pokaže na velike in pozitivne uspehe — doseglo takšne meje, ki morajo vzbujati opravičene pomisleke in napetosti. Vojaštvo tlači neizprosno, od leta do leta naklada nova bremena, razlogi, ki na gospodarsko blaginjo držav in narodov jako nepovoljno delujejo, in katerim mora — če se v pravem času ne streznimo — slediti katastrofa. Gospoda moja! Mirno imenujem današnji militarizem skrajno nevarno bolezen časa, in te bolezni ne morejo zastopniki narodov s tem, da poročajo le o željah in zahtevah, temveč edino s krepko odločnostjo in krepko delavnostjo vstaviti.

Konstatiram, da je osebno in finančno breme, ki je posledica vojnih dolžnosti v naši domovini, vrlo težko. Nadalje konstatiram, da zadene pretežni del vojaške službe poljedelstvo, to je oni del narodnostnega proizvajanja, ki se nahaja, kot priznava, v slabem in bornem položaju, dejstvo, ki mora vlado in parlament prisiliti, da obrne poljedelskim odnosom največjo pozornost in da čim prej podvzame potrebno zboljšanje, da bo v stanu izvršiti to brez posebno naraslih stroškov in predno bode veliki del kmečkega stanu stal pred popolnim gmotnim in нравstvenim propadom. (Odobranje.)

Tu morebiti ni na mestu, da bi govoril o propadanju poljedelstva, o vzrokih tega propadanja in o sredstvih, ki bi onemogočili to propadanje. Ali to bi rad povdaril, da leži gotovo velik del vzrokov v tem, ker leži pretežni del vojaških bremen na poljedelstvu, da se s tem velik del za delo zmognih moči, ki se pri dandanes vladajočem pomankanju delavcev in poslov skrajno težko pogrešajo, za dolgo časa poljedelstvu odtegne, smem reči, odtuji, (pritrjevanje.) ker izkušnja nas uči, da se po dolgi vojaški službi ljubezen do zemlje in polja in do težkega, vendar slabo plačanega dela pri poljedelstvu le prečesto izgubi. (Odobranje.)

Vsi ti razlogi, gospoda moja, so se v tej visoki zbornici in v delegacijah že večkrat povdarjali, podanih je bilo nebroj predlogov, resolucij in peticij v tej visoki zbornici, in jaz priznavam odkritosrčno, da se prav čudim in da se mi ne zdi opravičeno, da so se dosedaj takšne želje tako malo upoštevale, čeprav bi se mnogo teh želj brez oškodovanja vojaških interesov lahko izpolnilo. (Odobranje.)

To pa obžalujem tembolj, ker so danes razmere take, da se z vsakoletnimi potolažbami in izražanjem dobre volje ne moremo več zadovoljevati, temveč moramo na najodličnejši način delovati na to, da zadostimo enkrat nujnim potrebam kmetijstva v tem oziru.

Jaz sem mnenja, da ima država v prvi vrsti skrbeti za državne potrebščine, istotako sem mnenja, da mora bodisi vlada, bodisi parlament skrbeti tudi za potrebe ljudstva, zlasti v onih slučajih, kjer zahteva, izvirajoče iz ljudskih potrebščin, niso take, da bi zahtevam, izvirajočim iz državnih potrebščin, nasprotovali ali jih izključevali.

Pridem na razgovor in meritorično uvaževanje onih želj in zahtev, ki jih stavi vsako

leto prebivalstvo z ozirom na olajšavo vojaških bremen.

Opomnil bi, da sem svoječasn kot častnik v rezervi in zdaj kot častnik v neaktivni želni brambi vedno veliko pozornost obračal vprašanjem o vojni organizaciji in vojni izobrazbi, da se s temi vprašanji ne pečam sicer ex professo (po poklicu), vendar pa na način, ki presega nevedno zanimanje.

Zato hočem iz velike množine želj in zahtev, katere stavi prebivalstvo, izbrati za danes le one, ki jih po svojem notranjem prepričanju smatram za izvedljive in možne, ne da bi oškodovale vsekakor ozira vrednih interesov vojne uprave.

V tem oziru bi predlagal v prvi vrsti razširjenje določb § 18. vojnega zakona o nado mestni rezervi, in sicer v tem smislu, da se potrjenim kmečkim in rokodelskim sinovom, ki so za vodstvo gospodarstva in vzdrževanje družine doma potrebni, pripozna premestitev v nadomestno rezervo. Isto misel so že izrekli razni govorniki v tej zbornici. Zato mislim, da mi ne bo potrebno, o tej zahtevi izgubljati še več besed. Ali to bi povdaril, da se z izpolnitvijo te zahteve odpomore jako nujni potrebi in se s tem odstrani zlo, ki je bilo že čisto neposreden vzrok propada mnogih kmetij. (Pritrjevanje.)

Gospoda moja! Drugo vprašanje pa je vpeljavanja dvehletne vojaške dolžnosti v obče. Odkrito srčno priznavam, da gojim do te zahteve neko nezaupljivost, in da bi se ne mogel odločiti, to zahtevo na kakršenkoli način zastopati v tej zbornici. (Medključ: To je res!) Jaz menim, da bi prišli s to zahtevo iz dežja pod kap, in bi rad gospode opozoril, da je vpeljavanja dvehletne vojaške službe edino mogoča v zvezi s precejšnjim povišanjem rekrutnega kontingenta.

Gospoda moja! Tu govorim o 40—50 procentih in znatnem povečanju finančnih bremen, opomnim tudi, da bi znesek 10.000.000 vsako leto ne bil previsok.

Gospoda moja! Trdim, da dosežemo isti uspeh na dandanes izvršljiv način z določbo, da se oni sinovi poljedelcev in obrtnikov, ki so izvršili kakšno poljedelsko, obrtno, trgovsko ali meščansko šolo, po pretečenih dveh službenih letih brezpogojno premestijo v rezervo. To bi bila omejena in ne splošna dvehletna vojaška služba. Po mojem mnenju tu gotovo ne more biti dvoma, da se one osebe, ki so bile deležne omenjene šolske izobrazbe, gotovo toliko omikane, da se morejo tekom 2 let privaditi vsem teoričnim in praktičnim vojaškim razmeram. Take osebe pa po omenjenem obroku še nadalje zadrževati v službi, je iz vojaškega stališča popolnoma odveč, iz gospodarskega stališča pa gotovo škodljivo. (Pritrjevanje.)

(Dalje prihodnjič.)

Druge slovenske novice.

(Novoimenovani okr. šolski nadzorniki) Naučni minister je imenoval okr. šolskim pad zornikom za postojnski in logaški šolski okraj dosedanjega nadzor. nadučitelja g. J. Tumo v Postojni, za okraj radovljski in kranjski, izvzemši nemško šolo v Fužinah, dosedanjega nadzornika ravnatelja g. Andreja Žumra v Ljubljani, za okraj ljubljanska okolica in Kamnik, izvzemši nemške šole v Domžalah, Vevčah in Goričanah, profesorja na učiteljsku, g. Vilibalda Zupanciča, za krški in litijski šolski okraj vadiškega učitelja g. Antona Malerja v Ljubljani, za slovenske in utrakvistične šole v novomeškem, črnomaljskem in kočevskem okraju dosedanjega nadzornika nadučitelja g. Antona Jeršinovica v Črnomlju, za nemške šole v novomeškem, črnomaljskem in kočevskem okraju gimnazijskega ravnatelja v Kočevju g. Petra Wolfseggerja, za slovenske in utrakvistične šole v Ljubljani dosedanjega nadzornika realčnega profesorja gosp. Fr. Levca.

(Promocija.) G. Fr. Skabrne, c. kr. namest. konceptni praktikant pri okrajnem glavarstvu v Tolminu bil je dne 19. t. m. na dunajskem vseučilišču promoviran doktorjem prava.

(Slovensko gledališče v Ljubljani) sklene danes svojo letošnjo sezono z izvirno igro: „Otok in struga“. Potem priredi intendantu še dve benefični predstavi dramskemu oseboju.

(Kreditno društvo kranjske branilnice) Imelo v nedeljo občni zbor, ki je sklenil društvo razpustiti, ako se mu ne zniža dohodninski davek, ki grozi uničiti vsa društvena rezervna zaklada.

(Umrli je) v Podbrezjah na Gorenjskem osmošolec Miha Princ.

(Nova branilnica v Krškem.) Občina Krško je dobila dovoljenje za ustanovitev mestne branilnice. Pravila so že potrjena in tutotako poslovniki.

(V mestnem svetu tržaškem) je občinski svetovalec Spadoni interpeliral magistratno upravo radi neke naredbe, ki se je doposlala šolskim vodstvom, in s katero se prepoveduje, da bi učenci v šolski sobi pozdravljali na ta način, da denejo desno roko na čelo kakor — italijanski vojaki. Vidi se, da hočejo lahoni mladino vzgojiti v irredentističnem duhu in jim že s početka odvzeti vsako patrijotično mišljenje.

(Umrli je) v Gorici v nedeljo veletržec g. Iv. Dekleva, predsednik „Trgovsko-obrtnega združenja“ in „Trgovsko-obrtnega društva“ za Goriško. Pokojnik je bil vrl narodnjak! Bodi mu blag spomin!

(Prevažanje premoga z avtomobilom) Vodstvo tovarne v Podgori na Goriškem je naročilo za prevažanje premoga — avtomobil. Prvikrat so prevažali z avtomobilom v soboto, a že po prvih poskusih mu je zmanjkalo sape in je običal sredi ceste.

(Gradnja lokalne železnice Trst-Poreč) Do najkasneje 10. aprila t. l. so razpisana dela za oddelka 13 in 14 imenovane ozkotirne žel. proge. Ponudbe sprejema do imenovanega dne železniško ministarstvo na Dunaju, pogoji se lahko vpgledajo tudi pri stavb. vodstvu v Trstu, Via Belpoggio 2.

(Slovenski odvetnik na Dunaju) Dvorni in sodni odvetnik g. dr. Bogumil Krek otvoril je svojo odvetniško pisarno na Dunaju, VI. Nelken-gasse št. 1, kar si naj posebno Slovenci zapomnijo pri prizivnih obravnavah.

Dopisi.

Šoštanj. Občni zbor sadjarskega društva za šoštanjski okraj obnesel se je pretečeno nedeljo prav dobro. Udeležba bila je velika. Predavanju g. Miloša Levstika sledilo je občinstvo pazljivo, splošno odobravanje in končno frene-tični „živio“ in „slava“ ključ našemu odličnjaku v sadjerejstvu Milošu bili so znamenja radosti in iskrene hvale.

Srečni okraj, ki ima tako izvrstne učitelje na polju sadjereje. Srečna mladost, da ji je dana prilika se strokovno izobraziti o sadje in vino reji. Srečni starši, da zamorejo videti, kako bo dočnost cveti deci, kaki sad bo rodil pouk umnih neumornih in za občni blagor vnetih učiteljev!

Vam gospodje učitelji, kateri ste sinovi majke Slovenije, vam ki ste vzrastli med ljudstvom, ki ste na licu mesta lahko se prepričali, kje je potreba se poprijeti dela v blagor našega oratarja, in ki ste to delo mojstersko pričeli, vam gre hvala, za katero ne moremo najti besed.

Prosimo vas, ne ustrašite se truda in vztrajajte pri pričetem plodonosnem delu, ter pozivljajte še druge na to polje koristnega dela — in smete biti uverjeni, da bo vaše ime vekomaj slovelo med našim ljudstvom, sploh po širni Sloveniji.

Ne ustrašite se kmetje dejstva države in deželne odbora, da nočeta podprati plodonosnega društva, uverjeni bodite, da delo, katero se izvrši iz lastne moči, ima veliko več trpežnosti in ugleda, kakor tako, katero se na tuji temelj gradi — zatoorej le vztrajno naprej in pokazimo tudi tukaj, da zamoremo dovršiti to, kar smo pričeli.

Na vprašanje, kaj našega kmeta najbolj jezi, odgovarjamo: 1. Da mora davke plačevati za tujih narodov podjetja; 2. Da državni zastopniki nimajo srca za Slovence; 3. Da naši poslanci vedno v Gradec hodijo — po nič.

Konjice. (Žalostne šolske razmere — „Südmark“.) Največja šola v konjiškem okraju je slovenska petrazrednica v Konjicah, a zato tudi trn v peti našega nemškega okrajnega šol-

skega sveta. Že lani o Veliki noči, ko je bilo mesto učitelja razpisano, prosil je krajni šolski svet, da naj se nastavi učiteljica za ročna dela; zaman, leto je preteklo, in učiteljice še do zdaj nimamo; niti mesto ni razpisano. Nič manj, nego 150 deklet je brez pravega pouka v ročnih delih, ker se od učiteljice edine, ki je na tej šoli, zahteva, da ona razven drugega pouka še ta pouk, kot postranski vzame. Postransko delo ima tudi g. nadučitelj na tej šoli, ki je ob enem blagajnik pri bolniški blagajni. Vsled tega zahajajo razni bolniki v šolo in nadučiteljevo stanovanje, in je nevarnost velika, da nosijo okuženje v šolo, ali okrajni šolski svet tega ne vidi ali noče videti! Mi pa bodemo od predsednika okrajnega šolskega sveta zahtevali, da te nedostatke odpravi, ker on je tudi za to tako zanemarjeno šolo odgovoren.

Nemška „Vorschusskasse“ bode baje vsem drugim denarnim zavodom delala hudo konkurenco. Ona bode izposojevala denarje po 5% in sicer brez vsakih daljnih stroškov, ker te bode baje plačevala „Südmark“ iz svojega žepa. Častitamo nad tem sicer našim političnim nasprotnikom, ali če si sami ne bodo pomagali, „Südmarka“ jih gotovo ne bode rešila. Ali je to samo za one kaline, ki bodo šli našim političnim nasprotnikom pri občinskih volitvah na limanice? O kalinih prihodnjič več. Dravničan.

Od Kapele. Dopisnika iz Kapele mora res slepota obdajati, ker vidi črno namesto belo. Pravi namreč: „Pričakovati je, da nam krajni šol. svet vendar preskrbi učitelja, kateremu bomo mogli v vsakem obziru zaupati svoje otroke.“ Nam ne zaupate torej svojih otrok? Ali smo taki ničvredneži, taki brezverci, ali jih učimo morda kalonizma, protestantizma itd., ali smo taki izprijevalci mladine? Ali jih ne učimo tega, kar jim je treba k poznejšemu življenju? Ali se ne ravnamo po postavah, ali ne zadostujemo postavam? Ali ne gledamo na pravi namen ljudske šole, ki se glasi (drž. š. z. z dne 14. 5. 1869). „Die Volksschule hat zur Aufgabe, die Kinder sittlich-religiös zu erziehen, deren Geistes-thätigkeit zu entwickeln, sie mit den zur weiteren Ausbildung für das Leben erforderlichen Kenntnissen und Fertigkeiten auszustatten und die Grundlage für Heranbildung tüchtiger Menschen und Mitglieder des Gemeinwesens zu schaffen.“

Torej pravim pedagogičnim učiteljem ne zaupate otrok? Pred leti ste bili z učiteljstvom zadovoljni. Takratnim učiteljem, ki niso bili zelo zgledni, ste zaupali mladež, a nam pa ne, ker se ravnamo, kakor se mora pravo učiteljstvo. Radi bi seveda hoteli, da bi vas zopet učili, kako se po cele večere kozarčki praznijo, kajti menim, da ste že pozabili. Radi bi videli, da bi bili povsod doma, danes tukaj, jutri tam. Takih torej iščete, po tem se vam toži, kaj ne da; tem bi gotovo prav z lahko vestjo in z mirnim srcem zaupali otroke. Takrat je torej šola zadovoljala svojemu poklicu, a zdaj pa ne zadostuje, ker nimamo za vas zglednih tovarišev. Tedaj ste bili zadovoljni in niste iskali jih po časopisih.

Zelo mi je žal, da mora dopiscev razum tako teman biti, da ne razvidi truda in pravega delovanja tukajšnega učiteljstva. Ne zahtevamo od vas prav nikake hvale, saj vemo, da je dandanes „nehvaležnost“ plačilo sveta, pa lepo ni, učiteljstvo tako črniti pred svetom. Mi pa z se veseljem obračamo, videč, da se zastoj ne trudimo, da res dosega pravi namen pri nedolžni mladini. Tega jasen dokaz je tudi to, da je bilo pri lanskem nadzorovanju šole po uspeh njih učiteljstvo pohvaljeno in ednemu je došlo celo pohvalno pismo.

Kar se tiče sprejema v gimnazijo, opomnim, da iz učenca, kateri ni bil z zmožnostmi oblagodajen, ne moremo kar danes že napraviti učenjaka. Norimberški lijak pa bi bil bolj za dopisca samega, da bi se mu vlil pravi razum, po katerem bi potem lahko pravično sodil sedanje učiteljstvo in šolo. Sploh pa bi veliko pametneje bilo, da bi dopisec raji sedel pri kaki pametni knjigi, kakor da bi se mešal kot nepovabljen gost v naše zadeve. — Da dolžnosti spočujemo, imamo za to nadzornike in šolska oblastva. Dopisec naj v prihodnje skrbi le bolj za se, ter gleda, da bo on sam vseskozi zgleden mož.

„Ker je ta šola v jako prijaznem kraju blizu železnice in mesta, pričakovati je, da se bode oglasilo mnogo dobrih prostnikov.“

To število je bilo res ogromno in res dobrih prostnikov, kaj ne da, če niti ednega ni bilo. Le še nadalje iščite učiteljev tako, s takimi dopisi, veliko jih boste dobili — če prej ne boste še teh izgubili.

Ne govorim samo iz lastnega prepričanja, ampak tudi iz prepričanja staršev, da če se bode učiteljstvo tudi znanprej tako vedlo, bode vedno uživalo čast in spoštovanje župljanov.

Drag Miroslav Bernard, učitelj.

Politični pregled.

(Državni zbor.) V petkovi seji dne 13. t. m. se je vršilo prvo branje investicijske predloge. Poedini poslanci so se oglašali k besedi ter za govarjali zastopane pokrajine glede železnice, tako se je posl. Biankini pritoževal, da se v investicijskih premalo ozira na Dalmacijo; baron Morsey je govoril o naši trgovski politiki in trgovinskih zvezah ter priporočal tesno gospodarsko zvezo z Nemčijo. Povdarjal je tudi veliko važnost podaljšanja železnice Aspang-Phyrn-Gleichenberg. Poslanec Žitnik stavi resolucijo za nadaljevanje proge Gorica-Ajdovščina skozi Vipavsko dolino na Kranjsko, dočim želi posl. Pfeifer nadaljevanje dolenske železnice. Glavni govornik zoper invest. predlogo nastopi posl. Kaizl, ki ne odo brava druge zveze s Trstom iz narodnogospodarskega stališča. Glavni govornik za predlogo posl. Dobernig zagovarja to zvezo. Koncem seje je bilo odanih več resolucij, trgovinski minister pa je odgovoril na nekatere interpelacije.

(Popis prebivalstva na Avstro-Ogrskem), uščunavši tudi zasedeni deželi Bosna in Hercegovina, je pokazal, da ima monarhija 46.89 milijonov prebivalcev. Avstrija ima 26.1 milijonov duš; od leta 1890—1900 se je pomnožilo prebivalstvo povprečno 93 odstotkov. V Ogrski in Hrvaški je 19.2 milij. v zasedenih deželah 1.50 milij., torej vseh skupaj 46.89 milijonov. Prebivalstvo se razdeli po kronovinah takole:

	1890.	1900
Dolnja Avstrija	2.661.779	3.086.382
Gornja Avstrija	785.831	809.918
Salzburška	173.510	193.247
Štajarska	1.282.708	1.356.058
Koroška	361.008	367.344
Kranjska	498.958	508.348
Trst in okolica	157.466	178.672
Gorica in Gradiška	220.308	232.338
Istra	317.610	344.173
Primorje	695.384	755.183
Tirolska	812.696	850.062
Voralberška	116.073	129.816
Tirolska in Voralberska	928.769	979.878
Češka	5.843.094	6.318.280
Moravska	2.276.870	2.435.081
Slezka	605.649	680.520
Galicijska	6.007.816	7.295.538
Bukovina	646.591	729.921
Dalmacija	527.426	591.597
Skupaj	23.895.413	26.107.304

(Znamenje vojake?) Uprava „Rdečega križa“ v Dubrovniku je dobila nalog, da čim prej sestavi popis vseh odpuščenih vojakov od linije in domobranstva, ki bi se v slučaju vojne mogli baviti s mrtveci in ranjenci. Uprava „Rdečega križa“ se je takoj lotila dela, da iz gotovi čimprej zahtevani popis. To je napravilo v Dubrovniku močen vtis, ker še nikdar v Dubrovniku ni bil dan tak ukaz. Morda vznemirjenost v Dubrovniku ni povsem opravičena, ali vsekakor ni smešna. Kdor opazuje razvoj dogodkov na Balkanu, nasilja turške vlade v Macedoniji, premeno politike v Srbiji, nestalnosti glede trozveze, od katere odpade najbrže Italija, potem mandžursko vprašanje, nepopustljivost Rusije glede tega, razburjenost Nemčije, napad raznih ruskih listov na Nemčijo, potem hitrica Angleške, da čim hitreje sklene mir z Buri, ta bo spoznal, da bojazen ni ravno neopravičena in da se nahajamo morda pred viharjem, pred — vojsko.

(Veliki dijaški nemiri) so se vršili dne 18. t. m. na univerzi v Budapešti in je prišlo celo do pretepa. Profesorji so sklenili, da se od pravijo vsa razpela iz univerze. Krščanski dijak

pa se proti temu pravedoval in zahteval, da se križi zopet obesijo, in so jih sami obesili na stenah. Profesorji pa so sklenili, da morajo predati. Rektorat je poslal uradnika v akademski dijaški mir, a ti so ga pretepli in vrgli ven. Potem je vsa dijaški senat sklenil, da se razpela odpravijo, in če se dijak ne taja, se vsa dijaška hiša zapre.

(Italija v trozvezi) Se vedlo, kadar se je šlo za obnovitev trozveze, je v italijanski zbornici skrajna levica pravedovala zoper to. Skrajna levica je menila, da, naklada trozveze Italiji izteče, ki presegajo njene moči in gospodarski krizi. Levica je vedno skušala Italijo iztegniti iz trozveze in jo zvezati s Francijo. Letos je skrajna levica zastopana v obilnejše kot poprej, pridobila si je le znaten vpliv na vlado in bo tudi v bodoče brez dvoma delala na to, da Italija ne vstopi v trozvezo. Zatorej se ni čuditi, če bode Italija v svoji zunanji politiki krenila na druga pota, ker država ne more več prenašati težkih vojaških bremen, ki jih nalaga zveza z Nemčijo in Avstrijo.

(Angleški prestolonaslednik) vojvoda Jurij Cornwallski in Yorkski se je prošle soboto na ladjo vkrcal, ki ga prepele v Avstralijo. Vojvoda bo prvi avstralski parlament v kraljevem imenu slovesno otvoril in potem vsa večja mesta obiskal. Iz Avstralije se napoti v južno Afriko, da obišče Natal in kapsko kolonijo, potem pa v Kanado in Novo Fundlandijo, da izreče tema dvema naselbinama kraljevo zahvalo za njuno pohitrovalnost. V jeseni šele se vrne na Angleško, kjer bo imenovan princem. Kralja bodo kronali šele drugo leto.

(Angleške vojne osnove.) Pri zadnjem posvetovanju v Londonu se je razpravljalo o vprašanju glede uvedenja vojaške dolžnosti. Lord Salisbury in Balfour sta se izjavila odločno proti temu, a več ministrov je za uvedbo občne vojaške dolžnosti.

(Vojna v Afriki.) Burski general Botha in angleški Kitchener sta bila od svojih vlad po verjena, da se pogajata zaradi miru. Botha je v svoji predlogi med drugim tudi zahteval popolno neodvisnost Transvala in njegove vojske. Volino pravico naj bi imeli samo domačini, angleške čete naj se takoj odstranijo. Takih pogojev seveda Angleži niso sprejeli.

Razne stvari.

(Zveza hmeljarjev v Zatecu na Češkem) bo imela v nedeljo, dne 24. t. m. veliko zborovanje vseh avstrijskih hmeljarjev. Sklepano se bo posebno glede celine na hmelj pri sklepanju novih trgovskih pogodb.

(Ljudsko štetje v državah Evrope.) Največ prebivalcev ima Rusija, ki jih šteje okoli 108 milijonov. Na drugem mestu je Nemčija, ki šteje 56.345.014 prebivalcev, potem pride Avstro-Ogrska z okoli 46 mil., Anglija z 42, Francija z 39 in Italija z 32 milijonov prebivalcev.

Jelovadski večer

v soboto, dne 23. t. m. zvečer v rdeči sobi „Narodnega doma“ s predavanjem in tamburanjem. — Vabljeni so vsi prijatelji sokolske telovadbe.

Poziv!

Neugodne prometne in tarifne razmere na železnici Celje-Velenje-Dravograd potrebujejo v interesu potujočega občinstva ter tovar oddajajočih in prejemajočih krogov nujne spremembe in bi se iste z podpravljanjem proge Celje-Velenje dale najkrajšim potom doseči. Ker je z ozirom na velike investicijske predloge v državnem zboru sedanj čas za izpeljavo takega projekta smatrati zelo ugodnim, dovoljuje si podpisani okrajni odbor povabiti vse prizadete kroge, da pošljejo svoje zastopnike k zborovanju, ki se vrši v ta namen.

v ponedeljek, dne 25. marca 1901

ob polu 11. uri predpoldne v hotelu g. Ivan Rakar v Velenju.

Okrajni odbor Šoštanj, dne 20. marca 1901.

(118) Načelnik: Ježovnik.

Bodočnost je v sadjarstvu!

V. Veršec, lastnik sadjarske in vinarske šole v Bizeljakem pri Brežicah priporoča svoje velikanske množine močnih in pristnih sadežev v vseh najpriporočljivejših sadnih vrstah ter cepljenih trtah po najnižjih cenah. Kdor se zanima, naj zahteva cenik. (106) 2—2

Sveže namočena polenovka

se dobi vsak dan

v gostilni LEMEŽ v Celju.

V Laškem trgu je naprodaj hiša št. 67 s posestvom.

Več se izve pri gospej A. Ojsterscheg na Laškem (108) 5—1

Zahvala.

Ana in Ivan Dimnika izrekata tem potem najčestnejšo zahvalo vsem, ki so jim radi prebratke izgube, smrti njenega nad vse ljubljenega soproga, oziroma očeta, gosp.

Franjo Dimnika

posestnika in gostilničarja v Trbovljah na ta ali oni način izrazili svoje sočutje. Trbovlje, dne 18. marca 1901.

(117)

Globokoušaljenim srcem naznanjata podpisana vsem sorodnikom, prijateljem in znanem tužno vest, da je njun iskreno ljubljeni soprogo oziroma oče, gospod

JOSIP KAIČ

c. kr. davkar

dne 18. t. m. ob 14. uri popoldne po kratki a mučni bolezni, previden s svetotajstvi za umirajoče, v 54. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspa.

Pogreb predragega pokojnika se je vršil dne 20. t. m. iz hiše šalosti na pokopališču v Šmarju.

Sv. maša zadušnica se bode brala v sredo, 27. t. m., ob 7. uri v tukajšnji župni cerkvi. Čast njegovemu spominu!

Zajedno izrekava svojo najlepšo zahvalo vsem častitim spremljevalcem pokojnika k zadnjemu počitku, cenjenim darovalcem vencev ter še posebno prečastitemu gospodu vikarju J. Meško za ganljivi nagrobni govor.

Šmarje pri Jelšah, dne 21. marca 1901. Marija Kaič soproga. Josip Kaič sin.

(87)

Naznanilo.

Pri obstoječih razmerah bi imel pridn in delaven

usnjar in klepar

v Ljutomeru lepo gmetno prihodnost. Za ta obrta ima posojilnica v Ljutomeru posebno priprave prostore katere hoče v najem dati.

Pojasnita daje načelnikstvo posojilnice.

(107)

Proda se

lepo veliko posestvo v Lokovici.

Isto je oddaljeno četr ure od trga Šoštanj in leži na lepem solnčnem kraju, zemlja je dobro obdelana in s lo rodovitna, ravnotako tudi vinograd, kateri da dobro vino.

Celo zemljišče meri okoli 34 orolov in se redi skozi celo leto lahko 10—12 glav goveje živine.

Poslopja in sicer hiša, gospodarsko poslopje, kozolec, kašta, v kateri se spoda nahajajo kleti in svinaki hlev, so v dobrem stanu.

Premičnine so vsakovratne pri posestvu in pri vinogradu in se prodajo skupaj s posestvom.

Vse natančnejše se izve pri Mihaelu Cerovšku, posestniku v Šoštanju.

Dr. Hinko Šuklje

se je povrnil v Celje in ordinuje vsaki dan od 9. do 11. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne.

Za zobozdravniška opravila

je ordinacija od 8. ure zjutraj do 12. ure dopoldne ter od 2. ure do 5. ure popoldne. (98) 3—3

Brzjav.

Kdor želi imeti dobre in solidne žaluzije in rolete, naj se obrne na prvo hrvaško tvornico žaluzij, rolet, lesenih in železnih kapaca i kartonaž O. SKRBIC, Zagreb, Meduličeva ul. 16.

Dva učenca

zdrava in krepka, poštenih staršev in z dobrimi sprječevali se sprejmeta pri Franc E. Vošnjaku, pekarski mojster v Celju, Graška ulica.

Istrski teran.

Podpisana zadruga ima v svoji zalogi še ogromno množino istrskega terana, katerega želi preje, nego nastopi vročina prodati. P. n. g. trgovci in gostilničarji se opozarjajo, da dobe pri večjem naročilu jako izborno vino po zelo ugodni ceni.

(110) 62 nizki ceni.
Istrska vinarska zadruga
Puč (Pola, — Istra)

AMERIKO

Kralj belgijski poštni parnik.

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v Novi Jork in Filadelfijo.
Koncesijovana od vis. c. kr. avstrijske vlade.
Pojasnila daje Red Star Linie, Dunaj IV.
Wiennergürtel 20 ali pa
Julij Pepper, Südbahnstr. Nr. 2, Innsbruck.

Želim kupiti (104) 3-3

700 hrastovih pragov

(švelerjev)

za južno železnico in plačam vsakega po gid. 1-55
Naslov pove upravnistvu „Domovina“.

Svoji k svojim!

ANTON KOLENC

trgovec v Celju

v „Narodnem domu“ in „pri kroni“

prilaga častiti duhovščini in slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega špecerijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na debelo in drobno.

Naznanjam, da kupujem tudi letos, kakor vsako leto vsakovrstne cvetke, rastline in koreninice lepo v senci posušene, da lepo zeleno barvo obdrže, p. n. najvišjih cenah. Kakor: bezgovo gobo, kamilice, tisočrože, malinsko šupo, lipovo cvetje, sploh vse rastline, cvetke in koreninice; tudi kupim vsake vrste deželnih pridelkov, kakor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo, proso, konoplje, laneno seme in ržene rožičke. Ob časi vsako sadje, vse deželne pridelke po najvišjih cenah. Vzemem tudi še rižol vsake vrste in vsako množino, kakor tudi jajca in kuretin. Kupim tudi suhe gobe, orehe, češnje, hruške, itd., vse po najvišjih cenah.

Nadalje kupujem

predivo, jabolka

rižol, vsake vrste laneno seme itd., itd.

Svoji k svojim!

Lastnina in tisk D. Hribar-ja v Celju

Krojač

Matova Turk, Celje

Kraska ulica št. 7

popolna se vse potrebne stvari, kakor: suknje, jakne, hlače, rokavice, čarke, nogavice, itd., po najvišjih cenah. Kakor tudi: suhe gobe, orehe, češnje, hruške, itd., vse po najvišjih cenah.

Točna postrežba.

Treske za podkuriti

ima naprodaj Ferdinand Golobranc v Gaberjih
(14) 3-3 pri Celju

Lepo, suho

(108) 4-3

OREHE

odda v vsaki množini in po zelo nizki ceni
Norbert Zanier v St. Pavlu pri Preboldu.

Naznanjam svojim častitim odjemalcem
da imam naprodaj lastno

sicilijansko

vino v steklenicah

belo in rdeče v zalogi v Kolodvorski ulici št. 5.

Jožef Greco.

Naznanilo in priporočilo.

Upojam se velečastiti duhovščini in slavnemu p. n. občinstvu
vdano naznanjati, da sem kupil

kamnoseški obrt

J. Weberjevih dedičev v Celju in preselil tu sem i svojo veliko zalogo
iz Ljubljane, kjer sem vodil isti obrt po očetovi smrti tekom osem let.

Sklicujoč se na svoje popolne zmožnosti v vsakej smeri te stroke, prosim sl. p. n. občinstvo in veleč. duhovščino, naj se blagovoli ozirati pri naročilih te vrste na mojo ti edino slovensko tvrdko, ter zagotavljam v vsakem oziru najboljšo in najsolidnejšo izvršitev mi blagohotno naklonjenih del od prostih do najfinejših po konkurenčnih cenah.

Z najodličnejšim spoštovanjem

Vincenc Čamernik, kamnoseški mojster
v Celju, Nove ulice šte. 11.

Pivovarni Žalec in Laški trg

priporočate slavnemu občinstvu in p. n. krčmarjem, svojo izvrstno in
(107) 5-2 povsod priljubljeno

marčno, granatno in cesarsko pivo

v sodčkah in steklenicah ter vlijudno vabite na mnogoštevilna naročila.

→ Solidna in točna postrežba! ←

Na debelo. * Na drobno.

Postrežba točna. * Cene nizke.

Peter Majdič

trgovina z železnino „MERKUR“

Celje, Graške ulice št. 12

Priporočam svoje lahko tekoče slamoreznice najboljših sestavov
in sesalke za gnojnice.

Dalje svojo veliko zalogo izdelkov iz kamenščine, kakor cevi za kanalizacije in stranišča, nastavke za dimnike v vsakovrstnih oblikah, cementa, stavbenih in pohištvenih okovov, kuhinjske priprave, štedilnikov in peči od najpreprostejših do najfinejših izpeljave.

Gg poljedelcem priporočam kot najizdatnejše umetno gnojilo Tomaževo fosfatno moko po tovarniški ceni in poljski mavec za gnojenje detelje.

(2)

Zaloga travniških bran in plugov.

* Slavno občinstvo vabim najljubše, si pri priliki ogledati mojo trgovino in zalogo. *

Odgovoren za tisk Ivan Spindler.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ante Beg.